

Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid
for voksne i kommunene
NTNU Samfunnsforskning AS
7491 TRONDHEIM

Deres ref.:
Saksbehandler: JAT
Vår ref.: 09/50
Dato: 06.01.2009

NASJONALT KOMPETANSESENTER FOR PSYKISK HELSEARBEID FOR VOKSNE I KOMMUNENE

OPPSTART AV SENTERET I 2008. OPPDRAG TIL SENTERET 2009. STATSBUDSJETTETS KAP 743 POSTENE 62 OG 70

1 STYRING OG ORGANISATORISKE FORHOLD

Helsedirektoratet inngikk 25.06.2008 avtale med NTNU Samfunnsforskning A/S om etablering av et nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene. Avtalen regulerer senterets faste oppgaver. Det foreliggende oppdragsbrevet er en utdyping innenfor rammen av denne avtalen.

Hovedoppgaven for senteret er å bidra til styrkingen av kunnskapsgrunnlaget for det psykiske helsearbeidet i kommunene. Senteret mottar sine oppdrag fra Helsedirektoratet. Det årlige oppdragsbrevet beskriver nærmere også særskilte oppdrag for det enkelte år med utgangspunkt i avtalen. Oppdragsgiver kan gi supplerende oppdrag i løpet av året innenfor senterets arbeidsområde og rammen av de ressurser som stilles til rådighet for senteret. Det holdes i tillegg to styringsmøter mellom direktoratet og senteret i løpet av 2009. Det tas sikte på at det første ordinære styringsmøtet holdes i løpet av april 2009.

Ved siden av selve etableringen og oppstartingen av senterets virksomhet, vil direktoratet prioritere enkelte arbeider av mer avgrenset art. Disse er nærmere spesifisert i avsnitt 3 i dette brevet.

2 ETABLERING OG OPPSTART AV SENTERET I 2008

En sentral oppgave i etableringsfasen er å tilsette medarbeidere ved senteret. Stillingsbeskrivelser må utarbeides og tilsettinger må foretas så fort som praktisk mulig. Et siktemål har vært å ansette daglig leder og rådgivere før årsskiftet. Personer fra de samarbeidende miljøene vil utgjøre arbeidsstokken fra etablering og til de faste stillingene er besatt.

For oppstart av virksomheten vises til møte mellom direktoratet og senteret 23.09.2008.

Det etableres en rådgivende referansegruppe jf tilbudet, bestående av de miljøene som deltar i etableringen, samt brukerorganisasjoner, universitets- og høyskole/forskningsmiljø, helseforetak (DPS), KS og interesseorganisasjoner innen feltet.

Helsedirektoratet • Divisjon psykisk helse og rus

Avd. psykisk helse

Jan Tvedt, tlf.: 24 16 30 93

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Innenfor rammene som gis av oppdragsgiver bør referansegruppen gi innspill til senterets prioriteringer og bidra til at senteret sikrer god kvalitet på sin aktivitet. Sentrale oppgaver for referansegruppen bør være å drøfte og gi råd angående langsiktige planer og virksomhetsplaner innenfor de rammer som gis av oppdragsgiver.

3 OPPDRAGSBESKRIVELSE FOR KOMPETANSESENTERET I 2009. HOVEDSATSINGSOMRÅDER OG SÆRSKILTE OPPDRAG

Hovedsatsningsområder som skal prioriteres i 2009:

- Innsamling, systematisering/oppsummering og dokumentasjon av kunnskap om psykisk helsearbeid i kommunene (oppgave som "kunnskapsbank"). Dette omfatter både sosialfaglig og helsefaglig kunnskap. Kunnskapen bør ved siden av forskningsbasert kunnskap også omfatte annen kunnskap som erfaringsbasert kunnskap (fra praksis og fra forsøks- og utviklingsprosjekter) og brukernes kunnskap.
- Formidling og kunnskapsoverføring, særlig til kommunene. Senteret skal ha et særlig ansvar for å formidle tilgjengelig kunnskap til kommunene. Senteret skal også formidle kunnskap om psykisk helsearbeid til andre kunnskapsmiljøer, spesialisthelsetjenesten, bruker- og yrkesorganisasjoner, presse/media m.v. Senteret bør vurdere om en person bør være medieansvarlig.
- Bidra til gjensidig samordning mellom de ulike fag- og kompetansemiljøene som finnes på området og etablere samarbeid med andre kompetansemiljøer, jf kravspesifikasjonen og tilbudet.
- Vurdere behov for kompetansehevende tiltak og på sikt initiere nye etter- og videreutdanningstiltak. Eventuell iverksetting av nye utdanningstiltak skal tas opp med Helsedirektoratet.
- Identifisere behov for og fremme forslag til forskning, forsøks- og utviklingsprosjekter
- På sikt delta i internasjonalt arbeid.

De viktigste målgruppene for senterets arbeid vil være personell som arbeider med tiltak og tjenester til voksne med psykiske vansker og lidelser i kommunene, samt personell på tilgrensende områder som har behov for økt kunnskap om psykisk helsefeltet og om det psykiske helsearbeidet i kommunene. Målgruppene omfatter også personell som arbeider med forebyggende tiltak, herunder rusforebyggende tiltak.

Følgende særskilte oppdrag er gitt/gis for 2008 og 2009 i prioritert rekkefølge:

- 1 Utarbeiding av utkast til en oppdatert felles utgave av kortversjonene for veilederne i psykisk helsearbeid for henholdsvis barn og unge (IS-1405 kortversjon), og voksne (IS-1351). Utkastet forutsettes utformet i nært samarbeid med direktoratet og innen en tidsfrist som avtales særskilt. Direktoratet vil forestå videre bearbeiding og utgivelse av den endelige kortversjonen.
- 1 Utarbeiding av opplegg for lokale kartlegginger i samarbeid med fylkesmennene av omfang, behov og tilbud til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og behov for særlig tilrettelagte tilbud, jf direktoratets rapport "Mennesker med alvorlige psykiske lidelser og behov for særlig tilrettelagte tilbud" (IS-1554), s.28, tiltak 1.

- 2 Bistå i arbeidet med ACT-team (Assertive Community Treatment), herunder etablering av særskilte nettverk, og tilrettelegge for opplæringsprogram for ACT-personell.
- 3 Bistå i arbeidet med økt rekruttering av psykologer til kommunene. Evaluere ordningen med stimuleringstilskudd til kommuner som ansetter psykologer.
- 4 Gjennomføre en evaluering av kurs i mestring av depresjon (KiD)
- 5 Bistå Helsedirektoratet i å følge opp psykisk helsearbeid på nærmere definerte områder

Direktoratet vil komme nærmere tilbake til presiseringer når det gjelder enkelte av disse oppdragene.

Et sentralt suksesskriterium for senteret er at det fremstår som nyttig for kommunene i deres arbeid med å utvikle faglig innhold og kvalitet i det psykiske helsearbeidet for voksne.

4 SAMARBEID MED FYLKESMENNENE PÅ PSYKISK HELSEFELTET

Senteret skal samarbeide med fylkesmennene i deres arbeid på psykisk helsefeltet med utgangspunkt i styringsdokumentene herunder rundskriv IS-1/2009 og embetsoppdraget fra sentrale myndigheter til fylkesmannsembetene. Direktoratet vil komme tilbake med nærmere presiseringer på dette punktet.

5 BRUKERPERSPEKTIVET OG BRUKERMEDVIRKNING

Senteret forutsettes å etablere kontakt med brukerorganisasjoner innen dette feltet som Mental Helse Kompetanse, brukerstyrte sentre, rene brukerorganisasjoner og pårørendeorganisasjoner.

Det bør avholdes årlig seminar med brukerorganisasjoner og pårørendeorganisasjoner, bl.a. for å kartlegge prosjekter som er brukerdrevet og som kan inkluderes i senterets database. Gjennom en god, løpende kontakt med brukerorganisasjoner bør senteret utvikle prosjekter som brukere er sterkt involvert i for å vurdere ulike sider av brukerperspektivet. Senteret skal sammen med Mental Helse Norge Kompetanse presentere en skisse for Helsedirektoratet.

6 SAMARBEID MED ANDRE FAGMILJØ

Det etableres kontakt og samarbeid med andre kompetansesentra, regionale og nasjonale som har et tilstøtende ansvarsområde, jf kravspesifikasjonen og tilbudet. Hensikten med dette er å drøfte erfaringer med kommunene som målgruppe, herunder tema som tverrfaglighet og organisering og å drøfte erfaringer med de kompetansegenererings- og spredningsmetoder en anvender (nettverk, nettsted, publikasjonsformer mv.)

Kompetansesenteret vil ha en viktig oppgave i å sammenstille relevant kunnskap fra øvrige kompetansemiljøer i Norge i nært samarbeid med disse, – universitet, høgskoler, kompetansesentra mv. og bidra til å gjøre øvrige miljøers sammenstillinger tilgjengelige.

Hensikten med slike kunnskapssammenstillinger vil være å gjøre forsknings- og utviklingsarbeid anvendbar for kommunene. Senteret må involvere kommunene i hvordan disse sammenstillingene skal utformes for å bli anvendbare i lokal praksis.

7 KONTAKT OG SAMARBEID MED MÅLGRUPPEN

Senteret må vektlegge å etablere god kontakt med landets kommuner på ulik måte. Det etableres nettverk i samarbeid med fylkesmennene ut fra geografi og med bakgrunn i tema.

Det vises i kravspesifikasjonen til rammeavtalen om samhandling på helse- og omsorgsområdet mellom Helse- og omsorgsdepartementet og KS. Avtalen viser blant annet til at partene skal bidra til erfaringsoverføring og kunnskapsspredning om gode samhandlingsmodeller, både i kommunene og mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten. Sammen med de lokale avtalene som er forutsatt inngått mellom det lokale DPS og kommunene i opptaksområdet vil dermed Rammeavtalen danne et godt utgangspunkt for kompetansesenterets arbeid med å involvere kommuner og DPS i kompetansesenterets kunnskapsgenerering og -spredning i forhold til samhandling innen og på tvers av sektorene.

Kompetansesenteret må være opptatt av å synliggjøre lokal kompetanse – og at den lokale kunnskapen er viktig. Eksempler på dette vil være hvordan oppgaver løses lokalt, hvordan en forstår lokalbasert psykisk helsearbeid og hvilke oppgaver/områder en ønsker at det skal utvikles/underbygges løsninger for.

Ved siden av å stimulere til opprettelse av geografiske nettverk skal senteret også stimulere til å opprette tematiske nettverk for kommuner som har kommet langt i utviklingen av enkeltområder (eksempler kan være psykisk helse og rus, forebygging, behandling, rehabilitering og oppfølging, arbeid, bolig, og organisering).

8 KONTAKT MED YRKESORGANISASJONENE

Senteret etablerer kontakt med organisasjonene for de mest aktuelle profesjonsgruppene.

9 HJEMMESIDE OG KUNNSKAPSBANK. KUNNSKAPSBASE

Senteret bør raskt utforme en hjemmeside. Gjennom hjemmesiden får besøkende tilgang til kunnskapsbanken.

Senteret vil ha som oppgave å bidra til å dokumentere, utvikle og formidle kunnskap om psykisk helsearbeid for voksne i kommunene. Et at virkemidlene for at senteret skal kunne fullføre oppdraget sitt, er oppbygging av en IKT-basert kunnskapsdatabase. Aktuelt innhold for kunnskapsbasen er informasjon om god/best praksis i kommunene, brukererfaringer med tjenestene, forskning og publikasjoner, kontakter innenfor feltet m.v.

Databasen skal gis en utforming/et brukergrensesnitt som muliggjør at ansatte i kommunene, brukerepresentanter og forskere på enkel måte kan bidra til å dokumentere praksis, erfaringer og resultater. Databasen og brukergrensesnitt gis en praktisk utforming med høy nytteverdinytte for aktører som arbeider i feltet psykisk helsearbeid.

10 BUDSJETTRAMMER FOR 2008 OG 2009

Budsjettrammen for 2008 er som tidligere meddelt 8 mill. kroner. For 2009 settes budsjettrammen til 18 mill. kroner.

11 PLAN FOR SENTERETS VIRKSOMHET I 2009

Senteret skal legge fram utkast til plan for virksomheten i 2009 for Helsedirektoratet innen 15. februar 2009. Det er ønskelig at spørsmål om senterets overordnede prioriteringer, forståelse av avtale og oppdrag m.v. kan bringes opp i forbindelse med planarbeidet og drøftes på det første styringsmøtet, jf avsnitt 1.

12 REGNSKAPS- OG RAPPORTERINGSKRAV

Senteret skal legge fram regnskap for virksomheten i 2008 innen 01.04 2009. Rapportering for virksomheten skal fremlegges for direktoratet innen 01.08. 2009.

Vennlig hilsen

Ellinor F. Major e.f.
divisjonsdirektør

Anette Mjelde
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet
Landets fylkesmenn